

Barnkonsekvensanalys

Ärende: Budget 2023 och långtidsplan 2024-2025

Sammanträde: KR 221017

BKA:n är gjord av: Kyrkoherde Lena Fagéus

1. Bedöms förslaget/beslutet medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn (0-18 år)?

Ja.

2. På vilket sätt bedöms förslaget/beslutet medföra direkta eller indirekta konsekvenser för barn?

Bakgrund

”I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet” (KO)

Syftet med barnkonsekvensanalys är att barnens rätt ska beaktas och säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattande.

Vilka är då barns rättigheter?

Barnkonventionen, som är del av svensk lag sedan 2020, antogs 1989. Lagen beskriver de rättigheter som alla barn i världen ska ha. De artiklar som främst bedöms vara av vikt vid en barnkonsekvensanalys är:

Artikel 2 Inget barn ska diskrimineras.

Artikel 3 Barnets bästa i främsta rummet.

Artikel 6 Barns rätt till liv och utveckling.

Artikel 12 Barnets rätt till deltagande och inflytande.

Artikel 14 Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls.

Artikel 23 Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Artikel 30 Barn som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar har rätt till sitt eget språk, sin kultur och religion.

När ordet barn används i barnkonsekvensanalysen avses åldrarna 0-18 år.

Omvärldsanalys

Fakta har samlats in från olika aktörer gällande livssituationen för barn 0-18 år i Sverige och i Umeå specifikt.

Ekonomi

Enligt Umeå kommuns egen statistik lever 6% av barnen i barnfattigdom, vilket är en relativt låg siffra då det är 12% enligt Rädda Barnens statistik för Sverige som helhet.

Barn till ensamstående utrikesfödda mammor riskerar i allt högre grad att drabbas av barnfattigdom. Siffror från Rädda Barnen visar att skillnaden i barnfattigdom mellan inrikes och utrikes födda i Sverige är störst i EU.

Stöd

Sedan 2014 samverkar skola, hälsovård och socialtjänst genom samverkansmodellen Hälsa, Lärande, Trygghet (HLT), i första linjen. Psykisk ohälsa bland unga ökar och i april 2021 öppnade regionen ett kontaktcentrum som vårdnadshavare når via 1177. BRIS har öppnat en barnmottagning i Umeå.

Hälsa

Den psykiska ohälsan ökar och den går ner i åldrarna. Barn berättar om vikten av att prestera på alla områden. Pressen av att de måste vara duktiga i skolan, på idrotten, i familjen, som kompis. Att det aldrig duger att bara vara utan är en ständig kamp för att ligga på topp i alla områden, vilket kan sägas vara symptom på att livet inte går ihop. En arena för barn som fått betydligt större utrymme de senaste åren, bland annat på grund av pandemin, är nätet. De sociala medierna har en central betydelse för barn och unga. Där odlas relationer och intressen. Men det finns en påtaglig baksida också då till exempel 45% av pojkarna och 52% av flickorna har upplevt sexuella trakasserier genom nätet. Nätmobbning utbreder sig. Barn som utsatts för trakasserier har större risk att drabbas av psykisk ohälsa. Etnicitet och religion är den vanligaste orsaken till trakasserier, och de barn som utsätts uppger också att de inte vet vart de ska vända sig för hjälp. Här ses även en kunskapsbrist hos skolan i trosfrågor. I Umeå svarar i en undersökning 100 st 13-18 åringar att de inte har någon enda person som bryr sig om dem.

De barn som redan haft det dåligt före pandemin uttrycks ha fått det ännu sämre under pandemin.

Under åren med pandemi påverkades barnen i hög grad. I flera undersökningar uttrycks att barns inflytande över sin egen verklighet minskade kraftigt, antalet signifikanta andra och trygga vuxna runt barnen har också minskat. Utsatta barn har varit svårare att få kontakt med då barnen mött färre vuxna utanför sig egen krets. Däremot har barns direkta kontakt med BRIS ökat. Barn har behövt ta ett eget ansvar för sin psykiska hälsa.

BRIS och Mind fick en ökning av samtal med 32 respektive 37% 2021 jämfört med 2020. I Minds mätning över den psykiska hälsan i Sverige uppger hela två tredjedelar av 16-19 åriga kvinnor sig ha psykiska ohälsa.

Alkohol användandet har minskat bland unga, dock märks en drogliberal inställning.

Budgetförslagets konsekvenser för barn

Pandemin har inneburit minskade verksamhetskostnader och ett stort plusresultat för 2021, vilket enligt prognosen även blir fallet för 2022. Budgetförslaget för 2023 och långtidsplan 2024-2025 innehåller inga neddragningar.

AU:s förslag till budget 2023 innebär bland annat att:

- Församlingarna får lika stora verksamhetsramar som 2022.
- Samarbetskyrkornas äskanden beviljas.
- Inga personalbesparingar föreslås.
- Utifrån pastoratets lönepolicy görs en satsning på 4 mkr.
- Kyrkofullmäktiges beslut från 2019 att avyttra Västerslättskyrkan upphävs.

Inget av ovanstående förslag bedöms innebära negativa konsekvenser för barn.

Församlingarnas ramar är oförändrade för 2023 och personalvolymen bibehålls, vilket ger samma ekonomiska och personella förutsättningar som 2022 att bedriva verksamhet för och

Satsningen på höjda löner kan underlätta kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt, inte minst för kyrkans profilyrken där församlingspedagog är en av befattningarna.

När Västerslättskyrkan blir kvar i fastighetsbeståndet består en närliggande verksamhetslokal för boende Väst på stan, och bland annat barnverksamhet kan fortsätta bedrivas i fastigheten.

Samrådsgruppen för barnkonsekvensanalys kommenterar budgetförslaget så här i sammanfattning:

Ur barnens perspektiv är det positivt att vi kan fortsätta med verksamheten på samma sätt som tidigare tack vare att föreslagen budget inte innehåller nedskärningar på vare sig personal eller verksamhet.

Neddragningarna av personal 2019 fick konsekvensen att färre pedagoger ansvarar för att möta åldrarna 0-13 år. Vi är få anställda och ideella som ska möta åldrarna 0-13 år så vi måste välja att fokusera mera på vissa områden, t.ex. öppna förskolor. Samma sak gäller barnens behov av samtal om existentiella frågor. Det bygger på relationer som skapas genom att vi kontinuerligt är på plats på skolor och i grupper vilket det inte finns utrymme för idag. Det blir svårt att nå alla med få resurser.

En positiv aspekt är att verksamhetsramarna för församlingarna då ligger kvar och att inga personalbesparingar görs. Det ger en form av trygghet att kunna planera verksamheter, prioritera fokusområden och jobba med dem över tid för att skapa relationer på riktigt.

Det har gjorts neddragningar på barnverksamheten, samt att konfirmandarbetet prioriteras. I och med neddragningarna frågade några av oss som arbetar på barnverksamheten vad vi nu skulle fokusera på med de resurser vi hade kvar, vi fick inget svar. Vissa av oss pedagoger blev nu helt ensam i arbetet med barn 0-12 år. För mig har det blivit helt naturligt att skapa/ha verksamheter som inte kräver så mycket personal (då vi är så ensamma i vårt arbete), verksamheter när föräldrarna är med och tar ansvar. I år måste jag tex vara på ett konfirmationsalternativ, vilket gör att tid får barnverksamheten försvinner.

Det jag vill säga är att om vi ser luckor i barnverksamheten måste vi fråga oss om det ska prioriteras och göra en satsning.

När en budget i balans gjordes för några år sedan, skulle personal sägas upp, Böleängskyrkan och Västerslättskyrkan avyttras för att få budgeten i balans. Hur kan det nu vara möjligt att budgeten kan klara av Västerslättskyrkan? Lokaler kostar oerhört mycket, i det långa loppet kommer vi behöva säga upp personal istället. Tror denna satsning påverkar barnverksamheterna.

3. Har synpunkter från barn eller företrädare för barn inhämtats i ärendet?

Samrådsgruppen för barnkonsekvensanalys har fungerat som företrädare för barn.

4. På vilket sätt beaktas barns bästa i förslaget/beslutet?

Barns bästa har inför beslutet beaktats genom att budgetförslaget analyserats ur ett barnperspektiv av samrådsgruppen och kyrkoherden m. fl. tjänstemän.

5. Har alternativa förslag till beslut prövats?

Alternativa förslag till beslut har prövats under arbetsutskottets budgetberedning.